

3. listopadu 1918

Toto smutné datum nemůže vymizet z našeho povědomí. Jeden čtenář nám k němu poslal knížku “Výstava ikonografie a bibliografie Mariánského sloupu”, vydanou (II. vyd.) v r. 1925. Přetiskujeme z ní motto básníka Xavera Dvořáka a Závěr. (Ponecháváme dobový jazyk publikace.)

Motto:

*Čin mrzký zbabělý a blasfemický
a bez kultury pod každý mrav lidský!
Jak smečka divá vrhli se na Tvůj obraz, Matko,
za šera noci, štítily se světla.*

*Ty s výše usmívala Jsi se bolnosladko
jak pravá máť jež odpouští i synu pekla.
“Mé srdce vemte,” tichounce Jsi šeptla -
a sloup se pod nohou Ti řítí, láme...
ó hnus! Tvých dětí noha v prach Tě hnětla...*

*Však čest Tvou, Matko, obnovit my
chcem, my chcem:*

My přísaháme!

Zřídka kdy bylo rokováno o pomníku Husově bez zmínky o Mariánském sloupu. Budťež tu uvedeny alespoň dvě myšlenky. Při slavnostním kladení základního kamene Husova pomníku Dr. Jan Podlipný pravil: Před tváří Matky Boží, kterou mistr Jan tolik ctil, ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen!

Stržením Mariánského sloupu utrpěl značně Husův pomník komponovaný pro část náměstí. V oddělení bibliografie, jež věnována jest poesii Mariánského sloupu, naleznete dosud netištěnou báseň našeho dnes nejoblíbenějšího spisovatele J. Š. Baara: “Ty vrátíš se zase.” Autor výstižně žehrá, že nepoznan zůstal zástupům 3. listopadu od Bílé Hory táhnoucím pojem svobody. Když sloup stržen, zachvěl se i Mistr Hus na Staroměstském náměstí, oči si zakryl a praví:

*Ó Panno svatá a čistá,
netrestej národ z tohoto hříchu!
zde není vskutku pro Tebe místa.
Odejdi na čas v pokoře, tichu...*

Hus prorokuje dále slovy plnými opovržení, jakým jevištěm se vlast stane, co vše chystá se národ páchat pod vznešeným štítem Svobody; ale nakonec hlas jeho zvroucní ve věštbě:

*“Věřím v svůj národ drahý.
Přemůže zákeřné vrahy
a střízlivou hlavou
si vynutí Svobodu pravou
a všechny děti nevinné
si k srdci svému přivine.
Pak nad Prahou stověžatou,
nad Českou zemí svatou,
nad palácem i chatou,
nad chrámy věd i žaláři
Svobody slunce zazáří.
Pak teprve ó Matko Boží,
ve slávě a záři a jase
tvých ctitelů se řady zmnoží
a Ty přijdeš! Ty přijdeš k nám zase
se sladkým úsměvem milostné Matky*

a vystoupíš na trůn svůj zpátky.”

*

Děkuji panu B. S. za tento příspěvek k výročí Mariánského sloupu. Panně Marii se dostalo nevděku nejen od našich předků. A dnes ji zajisté obzvlášť bolí nevšímavost a přímo potlačování její úcty často i od osob Bohu zasvěcených... Matka Boží nám sama dala radu, jak ji můžeme dát zadostučinění: Když v říjnu 1925 opustila Lucie z Fatimy Portugalsko a vstoupila jako postulanka do kláštera Sester sv. Doroty v Pontevedra ve Španělsku, zjevila se jí Panna Maria podle slibu z 13.7.1917. Zjevení popsala Lucie až za dva roky na rozkaz zpovědníka, i když s jeho dovolením píše v třetí osobě:

“10. prosince 1925 se jí zjevila přesvatá Panna a po jejím boku se v zářícím oblaku vznášelo Dítě. Přesvatá Panna jí položila ruku na rameno a současně jí ukázala srdce ovinuté trny, které držela v druhé ruce. V téže chvíli Dítě jí řeklo: ‘Měj soucit se Srdcem své přesvaté Matky, ovinutým trny, kterými ho nevděční lidé ustavičně probodávají, a není nikoho, kdo by konal zadostučinění, aby je vyňal.’

Potom jí přesvatá Panna řekla. ‘Dcero moje, podívej se na mé srdce ovinuté trny, kterými je nevděční lidé ustavičně probodávají rouháním a nevděčností. Snaž se aspoň ty mě potěšit a řekni, že všem těm, kteří se pět měsíců v první sobotu vyzpovídají, přistoupí k svatému přijímání, pomodlí se třetí část růžence a stráví se mnou 15 minut v rozjímání o patnácti tajemstvích růžence s úmyslem odčinit urážky proti mně, slibují, že budu u nich v hodině smrti se všemi milostmi potřebnými k spáse jejich duše.’

Z iniciativy Sv. otce se konal ve Fatimě kongres o prvních pátcích a prvních sobotách v měsíci a doufám, že ještě před vánocemi vydá MCM brožuru, která bude pojednávat také o zmíněné pobožnosti prvních sobot.

jv

Svatý otec v OSN

(Jan Pavel II. při generální audienci 10.10.1995)

1. Před dvěma dny jsem se vrátil ze Spojených států amerických, kam jsem se odebral, abych se účastnil vzpomínky 50. výročí založení Organizace spojených národů a abych navštívil diecéze Newark, New York, Brooklyn a Baltimore.

Chci především poděkovat úředním představitelům té země za jejich srdečnou pohostinnost. Děkuji generálnímu sekretáři Spojených národů Dr. Boutros-Ghalimu a předsedovi valného shromáždění panu Diego Freitas do Amaral za vlídná slova, jimiž mě uvítali. Zvláštní myšlenka patří celému personálu OSN za hřejivou srdečnost, s jakou mě přijal. Každodenní a odborná práce tolika mužů a žen oddaných věci Spojených národů je důvodem naděje pro budoucnost této vznešené instituce.

Můj co nejvřelejší dík zahrnuje pastýře, kněze, věřící navštívených církví a obyvatele měst, v nichž jsem byl. Vyjadřuji svou hlubokou vděčnost všem, kdo se různým způsobem přičinili, aby můj pobyt probíhal v klidu a mohl přinést kýžené plody.

2. Dnes se chci zabývat návštěvou OSN; o další části návštěvy se z miním při jiné příležitosti:

Vrátil jsem se do tohoto vysokého mezinárodního shromáždění po 16 letech. Příležitost mi poskytlo 50. výročí založení Organizace spojených národů. K mé návštěvě došlo přesně třicet let po historickém proslovu mého předchůdce papeže Pavla VI., jímž se v tom sídle obrátil k národům celého světa. K jakým mimořádně důležitým událostem mezitím došlo! Staré problémy našly šťastné řešení, avšak na světovém horizontu se vyvalují temné mraky. V Evropě padla zeď, která rozdělovala Východ od Západu, ale ve světě zůstává veliká propast mezi Severem a Jihem kvůli velkému hospodářskému rozdílu. Vnímá se nutnost vyhostit atomové zbraně, ale často pokračuje ve stínu výroba rafinovaných ničivých zbraní. Díky masivní a trvalé výměně mezi národy a kulturami se prohlubuje vědomí jednoty lidské rodiny, ale přitom vybuchují v oblastech na každém světadílu útočné nacionalismy a krvavé konflikty. Tváří v tvář takové situaci, jak si

neuvědomovat důležitost OSN?

Vroucně děkuji Pánu, že mi dal možnost přispět, aby Organizace spojených národů plnila stále účinněji úkol, pro který byla založena; totiž aby byla harmonizačním střediskem, které zaručuje mír, chrání lidská práva jednotlivců i národů, pomáhá lidem budovat svět, v němž se různé národy cítí opravdu jako jedna "rodina".

3. Během uplynulých padesáti let jsme byli svědky, jak odvážní mužové a ženy ve všech končinách světa usilovali o svobodu. Nenásilné revoluce v roce 1989 a pád historických přehrad mezi Východem a Západem v Evropě jsou živým svědectvím, jak lidské srdce neustále dychtí po této základní hodnotě. Právě v této zkoušce faktů ukázala svou trvalou platnost Všeobecná deklarace lidských práv, v níž byla slavnostně potvrzena důstojnost lidské osoby a práva, které jí patří, počínaje právem svobody svědomí a náboženství.

Avšak zamyšlení nad tímto výročím mě vedlo k tomu, abych vyzdvihl, že dodnes není ještě podobná mezinárodní smlouva, která by náležitým způsobem potvrzovala práva národů. Jestliže Charta základních lidských práv staví výmluvně do světla práva osob, je třeba se nyní snažit, aby se dospělo k chartě, která by zaručovala a rozvíjela právo národů na existenci v duchu úctyplného soužití, vzájemné snášenlivosti a konkrétní solidarity.

Dnes jsme diváky dvou zdánlivě protichůdných jevů; na jedné straně zjišťujeme, jak se svobodně spojují nebo vytvářejí federace, národy nebo země do rozsáhlejších společenství; na druhé vidíme, jak se vynořují dravé partikularismy, jež jsou příznakem potřeby totožnosti a přežití tváří in tvář procesům kulturní asimilace. "Charta národů" tedy, která tlumočí a pořádá tyto doplňkové tlaky do rámce eticko-právních základních zásad lidstva, nemůže než přispívat k mírumilovnějšímu soužití mezi národy.

4. Jde o to uznat a rozvíjet některá původní a nezadatelná práva pro všechny národy světa, za hranice všech seskupení, jaké mohou nabýt na právně-ústavní úrovni: právo na existenci, mít vlastní jazyk a kulturu, právo na výchovu mladších generací podle vlastních tradic, ale vždy při plném respektování práv všech a zvláště menšin.

OSN je povolána k tomu, aby se stala garantem a podporovatelkou těchto očekávání, a odpoví na tento úkol účinně v té míře jako opravdová rodina národů, v jaké bude umožňovat plodnou "výměnu darů" mezi tolika rozmanitostmi, které charakterizují národy světa.

Není třeba mít strach z rozmanitosti: vždyť každá kultura je svědectvím neustálého a povznášejícího úsilí vyvíjeného lidstvem, aby vyložilo tajemství Boha, světa a člověka. Na této cestě, která dá vzniknout v každém národě hodnotám, institucím a kultuře, může docházet k omezením a omylům, které všeobecný mravní zákon vepsaný do srdce člověka a sama mezikulturní výměna napomáhají překonat. Díváme-li se na rozmanitosti (odlišnosti) z tohoto hlediska, stávají se společným bohatstvím celého lidstva.

5. Nesmí se však zaměřovat obrana a rozvoj vlastní národní totožnosti s nezdravou ideologií nacionalismu, který vede k pohrdání druhými. Jedna věc je totiž oprávněná láska k vlasti, a jinou věcí je nacionalismus, který staví jeden národ proti druhému.

Je totiž hluboce nespravedlivý, protože odporuje povinnosti solidarity a vyvolává reakce a nepřátelství, v nichž dozrávají zárodky násilí a války.

A tedy kýžená Charta národů nemůže opominout, aby kromě práv poukázala i na povinnosti, které mají jednotlivé národy, aby byla rozvíjena odpovědná kultura svobody, hluboce zakořeněná v požadavcích pravdy.

6. Milovaní bratři a sestry! Předkládejte tyto zásady a tyto výhledy na budoucí činnost, mínil jsem vnést do shromáždění národů příspěvek křesťanské naděje, která nám dává hledět na svět s odpovědnou a účinnou důvěrou toho, kdo věří v nekonečnou lásku, jakou Bůh miluje člověka. Tato láska, plně zjevená v Kristu, je "vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého" (Řím 5,5), tajemně působí v každém člověku a rozsévá zárodky dobra ve všech národech. Jestliže pracuje neustále hřích a zlý duch, máme přesto jistotu, že Boží láska je větší než lidská slabost. A to nám dovoluje jít vstříc budoucnosti beze strachu. Musíme podporovat Boží působení, musíme se

stávat stále vhodnějšími nástroji jeho Ducha, chceme-li vybudovat pro lidstvo opravdovou civilizaci lásky.

My věřící v Ježíše máme v tom zvláštní odpovědnost. Je naším úkolem odvážně ukazovat Krista, Cestu, Pravdu a Život člověka. Musíme však kráčet v dialogu a v bratrské spolupráci se všemi lidmi dobré vůle. Nebudeme moci vybudovat společnost a budoucnost hodnou člověka, leč společně. A dělajíce to, uvědomíme si - jak jsem řekl 5. října v OSN - "že slzy tohoto století připravily půdu pro nové jaro lidského ducha".

Josef Koláček SJ

Radio Vaticana

Myšlenka na neděli

Slovo na neděli

30. neděle během roku C

Nebezpečné úskalí

Zamyšlení nad úryvkem

Lk 18,9-14

Kdo se povyšuje, bude ponížěn

Neváhej a vrať se opět do Mistrovy školy. Dnes bude řeč o bludných cestách duchovního života. V tiché usebranosti si přečti to kratičké, a přece tak výstižné podobenství, které nastavuje zrcadlo všem, kteří uvázli v záludném kruhu vlastního já.

Postavy Ježíšova vyprávění ti představují dva protichůdné postoje. Jejich volba nebyla náhodná. Farizeus buduje své postavení na klamném lidském zdání. Vybral si okázalý způsob života, který jej má dostatečně odlišit od ostatních lidí. Hybnou silou i cílem jeho úsilí je sebeuspokojení, že nemá kolem sebe daleko široko nikoho, kdo by se mu vyrovnal.

Staví sám sebe na odiv, že nejen nezabředl do hříchů, kterých se jiní dokonce i veřejně dopouštějí, ale ještě si sám uložil takové praktiky, které jdou za rámeček uložených povinností. Potkávat veřejné hříšníky mu vlastně lichotí, neboť právě na jejich pozadí si nejlépe uvědomuje svou výjimečnost. Ukazuje-li na ně prstem, pak právě proto, aby si lidé všimli jeho domnělých ctností. Našel si způsob, jak ze služby Bohu udělat cestu k vlastním počtům a slávě. I jeho modlitba vyjadřuje tento sebestředný postoj: neoslavuje v ní Boha, ale sama sebe. Jeho děkování je vlastně urážkou Nejvyššího, neboť je výrazem vlastního pyšného sebeuspokojení a povýšeného pohrdání bližním. Tento farizej, který si tolik zakládá na své bezhříšnosti, se ve skutečnosti těžce proviňuje proti Bohu i proti bližním hříchem pýchy, který se Bohu protiví ze všech nejvíce.

Dokladem toho je druhá postava, která je protikladem domýšlivého farizeje. Je to celník, všeobecně známý jako veřejný hříšník. Má na svědomí nespravedlivé vydírání, úplatky a bezcitnost. Zatímco farizej vstoupil do chrámu, aby se holedbal před Bohem svými přednostmi, celníka sem přivedlo upřímné doznání vlastní hříšnosti. Neodvažuje se postoupit dále, ani pozvednout oči. Jeho modlitba je krátká, ale výstižná: "Bože, smiluj se nade mnou, neboť jsem hříšník!" To není modlitba slov, ale modlitba srdce, které přijímá a přiznává skutečnou pravdu o sobě i o Bohu: Jsem hříšný, ale Bůh mi nabízí svou slitovnost. Je to pokora, která neznamena ponížení vlastní důstojnosti, nýbrž přiznání a upřímné přijetí skutečné pravdy.

Ježíš zdůrazňuje, že milost u Boha našel právě tento veřejný hříšník. Upřímné doznání vlastní hříšnosti přikrylo množství hříchů. Není to poprvé, co Ježíš dává najevo svou lásku k těm, kteří se pokorně dovolávají jeho milosrdenství. Vzpomeň si na marnotratného syna, na ztracenou ovci, na hříšnici Marii. Ještě těsně před svou smrtí přijme na milost kajícího lotra. To, co naopak dožene Božího Syna k pláči, je sebejistota a tvrdošíjná zatvrzelost židovských předáků, která nakonec přivodí zkázu na Ježíšovo milované město.

Bůh nečeká na to, až budeš moci před něho předstoupit a oznámit mu, že jsi bez hříchu. Kdyby ses o to pokoušel, nebyla by to pravda. Tvůj nepřítel se umí drápkem pýchy uchytit i na tvých ctnostech. Farizeův případ tě má poučit, že ani velký výčet třeba mimořádných skutků tě v

očíh Božích nemůže ospravedlnit, jestliže nezaujímáš správný postoj k Bohu i k bližním. Neboť žádné množství a nijaká tíha něčích hříchů nemůže být důvodem k tomu, aby ses s ním mohl srovnávat, aby ses nad ním povyšoval, nebo jím dokonce pohrdal. Tak jako tvé zásluhy obrací vniveč tvá pýcha, tak jeho hříchy mizí před pokornou prosbou o slitování. Jak bys mohl hledět s despektem na člověka, na kterého Bůh shlíží s celou plností své přízně a laskavé slitovnosti? Nebo snad znáš někoho, nad kým se Bůh nechce smilovat?

Místo seznamu svých zásluh a domnělých ctností představ svému Spasiteli všechny ty, na které jsi dosud shlížel z výšin své sebejistoty a samolibé domýšlivosti. On ti sám vysvětlí, jak blízko jsou ti druzí jeho srdci, i když se nepostí jako ty, nemodlí to, co se modlíš ty, a nekonají skutky, na kterých si tolik zakládáš. Pros Ježíše, aby obrátil tvou pozornost od jejich, podle tebe do očí bijících chyb a nedostatků k tvým vlastním, dlouho nepřiznaným hříchům. Tak nejlépe pochopíš, jak a čím ty zarmucuješ svého Pána. Uvědomíš si, že máš stále dostatek důvodů k pokorné prosbě:

“Smiluj se nade mnou, neboť jsem člověk hříšný!”

Bratr Amadeus

Čeká nás nesmírné štěstí

(K slavnosti všech svatých)

Jak dělá dobře myslit v šedi našich životů uprostřed neštěstí - našich i těch lidí, které známe - silně na dimenze, kterých dosáhne jednoho dne naše štěstí! Rozšíření našich poznatků až do nejzazších mezí stvořených skutečností, s nezkalenou a tak čistou radostí z toho, že vlastněme v sobě veškerou realitu a jako bychom se stali vším, vším, co v ní je nejkrásnějšího a nejpravdivějšího. Stát se schopným vidět v každém stvoření odlesk Bytosti, která je vším, protože tato Bytost se stane naší jedinou láskou v daru, kterým věnuje naší duši svou svrchovanou pravdu. Tato nezczitelná vize bude zdrojem všeho! Štěstí vidět naplněnu a ukojenu veškerou žizeň po kráse; naše srdce nikdy neukončí možnost vidět vše a milovat každou věc bez únavy a nasycení.

Naše štěstí bude spočívat v tom, že už nikdy nepoznáme nudu, poněvadž všechno bude v každém okamžiku nové novosti bytosti, která se nevyčerpá, budeme mít schopnost, která nepodléhá únavě či návyku, neboť náš obdiv bude vždy obdivem dítěte, kterého okouzljuje objev.

Naše štěstí bude v tom, že jsme novým člověkem, ve štěstí být člověkem, jako Kristus být v srdci viditelného stvoření, aniž přitom bude naše lidská situace překážkou v přístupu k plnosti Božského života synovství. Budeme přetékat životem bez únavy, bez nemoci, v radosti, že jsme, co jsme, a tělo a smysly nebudou již závažím ani příčinou rozdvojení, ale jedním vysloveným slovem chvály a dokonalým výrazem našeho života synů Božích. Budeme jako Ježíš.

Naše štěstí bude znásobeno štěstím našich bratří. Množství už nebude bezejmennou příšerou, která drtí, ale fraternitou přátel. A obdivuhodná pestrost, která dělá z každého z těch myriád lidských bytostí jedinečnou osobu, bude ozařovat naši radost a dá šíři naší bratrské otevřenosti, neboť budeme moci milovat, aniž nám v tom bude bránit počet přátel: ten počet nebude nepřítelem netrpělivé lásky, toužící se sdílet celá každému.

Naše štěstí bude spočívat v naprosté otevřenosti našeho srdce k druhým a v naprosté čistotě našich pohledů. Budeme mít nesmírnou radost, že jsme dokonale poznáváni, poznáváni druhými, neboť už nebudeme mít v sobě nic špatného, odpudivého, či ošklivého, co bychom skrývali; a tato naprostá průzračnost zničí veškerý egoismus, tvrdošijnost, závist, veškerou bolest, že jsme zapomínáni či nechápani. Každý bude středem obdivu, chvály a bratrské něhy tohoto nesmírného množství srdcí a duchů, proměněných účastí na slavném Ježíšově vzkříšení.

Kterak nemyslet na tento Jeruzalém svatých, jímž bude světlem a teplem obětovaný Beránek, když zmizí veškerá příčina bolestí. Není to sen, ale nevyhnutelná událost, která se každým dnem přibližuje.

René Voillaume

Všemohoucí věčný Bože, voláš nás, abychom ti jednou společnou slavností připomněli

zásluhy všech tvých svatých. Prosíme tě, prokaž nám na prosby tolika přímělců hojnost tvého slitování, po němž toužíme.

Kdo žije a věří ve mne, nezemře na věky (Jan 11,25)

(Vzpomínka na všechny zemřelé)

V nejoriginálnějším křesťanském zjevení je výpověď o spojení mezi věčným životem člověka a jeho Božským synovstvím skrze osobní spojení s Pánem Ježíšem. Martě, která vyjadřuje závěr židovské víry: “Vím, že můj bratr vstane při vzkříšení v poslední den,” Ježíš odpovídá: “Já jsem vzkříšení... Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít; a kdo žije a věří ve mne, neumře navěky” (Jan 11,24-25). Vzkříšení není pro Krista jen událost, z níž se těší, je to jeho živoucí osoba. Formule “Já jsem” má vztah k oné Jahvově formulaci ve Starém zákoně. Ježíš je Vzkříšení. Stačí se spojit s ním, abychom vstoupili do ekonomie vzkříšení.

Přijmout nebo odmítnout život v Ježíši Kristu je výzva, kterou nám předkládá celý Nový zákon. Ti, kteří zesnuli v době evangelia, také slyší hlas Syna Božího; stojí před ním a volí. “Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít.” Avšak ti, kteří za svého života se spojili s Ježíšem Kristem, jsou od nynějška ujištěni o své věčnosti: “Kdo žije a věří ve mne, neumře na věky...”

Jsme “v posledních dobách” (Žid 1?2). Je-li pravda, že se dovrší koncem světa, už nastaly. Eschatologie je současná. “Já ho vzkřísím v poslední den,” praví Ježíš o tom, kdo přichází k němu, ale “věří ve věčný život” (Jan 6,44 a 47) - v přítomnosti. Zesnutí - je jen preludiem vzkříšení, kterým začíná definitivní stadium, “kdy budeme podobni Bohu, poněvadž ho uvidíme takového, jaký je” (1 Jan 3,2), a konečný triumf, “kdy Bůh bude všechno ve všech” (1 Kor 15,28). To podstatně už není třeba dělat. Pán zvítězil nad smrtí; zůstává mu rozšířit dobro plynoucí z jeho vítězství na všechny lidi. Jsme si jisti úspěchem, přijmeme-li spojení s Ježíšem v jeho smrti a v jeho životě...

Podle čeho soudíme o svém spojení s Kristem, a tedy o svém vstupu do života? Jan nás o tom poučuje bez váhání: “My víme, že jsme bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti” (1 Jan 3,14-15). Naše víra by byla mrtvá, kdyby nerozkvétala činy lásky. Správný způsob, jak si zajistit nebe, je žít v něm od nynějška; a ten nebeský život bude prozařovat naši dobrotouездеjším bratřím.

Prohlašuje-li Pán bez váhání vítězství života: nesmrtelnost a vzkříšení, nepodává nám Nový zákon nic podrobného, týkajícího se “toho, co přijde po zesnutí”. Není to proto, aby umrtvoval naši zvědavost, ale pro radikální nemožnost: nejsme absolutně schopni představit si toto zásvětno. Je tedy mylné říkat, že nás Písmo “odcizuje” do utopického snění. Dokud jsme v “tomto čase zkoušky a věrnosti” (srv. Zj 2,10), vybízí nás naopak, abychom aktivně připravovali svůj posmrtný život do bratrské lásky. Avšak zjevuje nám, že svým spojením s Ježíšem Kristem mrtvým a vzkříšeným dostáváme se již “za smrt”, a to jediné již důležité.

Roger Troisfontaines

Ve svém těle uzřím Boha

Nechod' na mne tak zhurta, Pane, vždyť je to jako nic, kolik dní mi dávaš lhůtu! Kdo je člověk, že mu přičítáš takovou velikost, že ho bereš tak vážně? Navštívíš ho za rozbřesku a už to hned začíná. Nech mě trochu vydechnout, jen co polknu slinu! Pravda, zhřešil jsem, ale co si teď před tebou počnu, ó strážce lidí? Myslíš, že se mi to zamlouvá, když jsem se postavil na druhou stranu? Co naplat, je to tady, můj hřích, má vina... Proč ty sám nějak nezařídíš, abych se toho zbavil? Vždyť vidíš, že mě čeká země, až do ní ulehnu, zítra ráno už budeš marně hledat, nikdo tu nebude.

Paul Claudel

Vzkříšení tvého Syna, Bože, je pevným základem naší víry. Vyslyš naše prosby a posilni naši naději, že tvoji služebníci dosáhnou slávy vzkříšení.

“Nejdokonalejší ze všech modliteb”

Úvahy nad modlitbou Otčenáš

“Tato prosba” pak “nabývá svého dramatického významu ve vztahu ke konečnému pokušení

našeho pozemského boje; naléhavě prosí o vytrvání do konce.”7) V tomto směru je její ozvěnou prosba modlitby Zdravas, Maria: “... pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.”

Když tedy prosíme: “Neuved’ nás v pokušení”, prosíme o Ducha rozlišování a síly, abychom nepodlehli pokušením těla, světa a ďábla, uchovali si bdělé srdce a vytrvali v dobrém až do konce. A jako v předchozích prosbách neprosíme o to jen pro sebe samé, ale i pro všechny ostatní lidi.

Poznámky:

1) Katechismus katolické církve. Přel. J. Kolářek, 1. vyd. Praha, Zvon 1995, č. 2846, s. 690 (dále KKC).

2) Srv. Sv. Tomáš Akvinský: Výklad modlitby Páně čili “Otčenáš”, 78. In: Týž: Výklad modliteb. Přel. T. Bahounek. Vyd. první. Olomouc, MCM 1993, s. 60.

3) KKC, č. 2846, s. 690.

4) Srv. KKC, č. 2847, s. 690.

5) KKC, č. 2846, s. 690.

6) Srv. KKC, č. 2848-2849, s. 691.

7) KKC, č. 2849, s. 691.

“Ale zbav nás od zlého”

Poslední, sedmá prosba modlitby Páně: “Ale zbav nás od zlého”, je - podle slov, kterými ji vykládal Svatý otec Jan Pavel II. při setkání s mládeží na Svatém Kopečku - “nejstručnější, ale jistým způsobem nejdojemnější. Vychází z hlubin Kristova srdce a nalézá odezvu v srdci celé církve. Kristus totiž přišel na svět jakožto Spasitel. Celé jeho mesiášské poslání bylo posláním spásy; měl pečovat o lidské slabosti, uzdravovat nemocné, křísit mrtvé, osvobodovat člověka od mnohého zla, zejména od zla hříchu a věčné smrti.”1)

“Ale zbav nás od zlého”: V této prosbě na prvním místě nejde o “zlo”, něco abstraktního, ale o “zlého”, o osobu satana, ďábla, který se staví na odpor Bohu a jeho plánu spásy.2) Když tedy prosíme: “Ale zbav nás od zlého”, prosíme Boha na prvním místě o to, aby zjevil Kristovo vítězství nad satanem, ke kterému již došlo během jeho smrti na kříži; toto konečné zjevení vítězství nad satanem, tato konečná porážka satanova nastane při druhém, slavném příchodu Pána Ježíše na tento svět”.3)

“Když prosíme, abychom byli osvobozeni od zlého, modlíme se zároveň o to, abychom byli zbaveni všeho přítomného, minulého i budoucího zla, jehož je ďábel původcem a podněcovatelem”4): ať je to nepříznivé počasí pro naši úrodu, válka, drahota, nemoc, zrady a úklady, vězení, náhlá smrt, očišcový plamen a jiná nesčíslná soužení.5) Přednášíme tak nebeskému Otci všechnu bídu světa.6)

A Bůh, milosrdný Otec, vyslýchá tuto naši prosbu podle své svaté a nekonečně moudré vůle, avšak vždy s přáním našeho dobra; tak od nás hrozící soužení vzdaluje, takže k nim nakonec vůbec nedojde, nebo nás v přítomném utrpení posiluje a utěšuje, nebo nás z přítomného trápení vytrhuje a obrací je v dobro.

Když tedy prosíme: “Ale zbav nás od zlého”, prosíme Boha o to, aby zjevil při druhém příchodu Krista na tento svět jeho vítězství nad satanem, kterého už dříve dosáhl při své smrti na kříži a vysvobodil nás i celý svět podle své vůle ze všeho přítomného, minulého i budoucího soužení.

“Amen”

Hebrejská částice “Amen”, která česky znamená: “Tak se staň”, je dosvědčením, že Bůh naši modlitbu, byla-li náležitá, vyslyšel (“Amen” ze strany naší).7) Sv. Jeroným ji proto nazývá “pečetí modlitby Páně”.8)

Poznámky:

1) Jan Pavel II.: Buďte staviteli Božího království, Svatý Kopeček (21.5.1995), 9. Katolický týdeník, 6, 1995, č. 22, s.7.

2) Srv. Katechismus katolické církve. Přel. J. Kolářek. 1. vyd. Praha, Zvon 1995, č. 2851, s.

692; č. 2864, s. 694 (dále KKC).

3) Srv. KKC, č. 2853, s. 692; č. 2864, s. 694.

4) KKC, č. 2854, s. 692.

5) Srv. Katechismus z nařízení sněmu Tridentského k pastýřům duchovním a z rozkazu Pia V., papeže římského, na světlo vydaný. Praha, Dědictví sv. Prokopa 1867, IV, 17, ot. č. 7, s. 556-557 (dále KT).

6) Srv. KKC, č. 2854, s. 692.

7) Srv. KT, IV, 17, ot. č. 6, s. 563-564.

8) Cit. in: KT, IV, 17, ot. č. 1, s. 560.

P. Štěpán Martin Filip OP

Modlíme se se Svatým otcem

Úmysly apoštolátu modlitby na listopad 1995

Úmysl všeobecný:

Aby přátelství druhých lidí oživilo u sebevrahů smysl života a jeho význam pro věčnost.

Nejvíce sebevražd je právě v zemích, které jsou nejbohatší: Japonsko, Dánsko, Belgie, Francie... Člověk je tedy zvláštní bytost. Nestačí mu k životu jen nasycení tělesných potřeb. Horečnatý nárůst sebevražd svědčí o krizi civilizace. Body, o které se člověk v životě opírá, jeden po druhém odpadly, včetně náboženské orientace. Dnešní společnost žije zbavená smyslu i cíle.

Statistiky nám ukazují, že mezi těmi, kteří zemřeli ve věku 15 - 24 let, je čtvrtina sebevrahů. K sebevraždě vede ztráta chuti do života, deprese, neúspěch a různé nehody. Od r. 1960 se počet sebevrahů v této věkové skupině zvětšil až třikrát. Tento jev nelze nechat bez povšimnutí. Roger Ikor, francouzský spisovatel, jehož syn spáchal sebevraždu poté, co se dal k jedné sektě, píše: "Zdá se, že celá civilizace dospěla ke svému konci. Mladí odmítají převzít štafetu." Říká, že sebevražda je první mezi příčinami smrti mladistvých v Evropě. Francie je na druhém místě za Dánskem. Mezi r. 1960 - 1986 vzrostla tato tendence o 44 %. Mladí odcházejí stále častěji ze života a přibouchnou za sebou dveře. Chybí jim naděje, smysl života, víra.

Bezpochyby to souvisí s celkovou situací. Antropolog Edgard Morin píše: "Budoucnost je nejistá. Nemůžeme nebrat v úvahu nejhorší hypotézy. Západ v sobě nese krizi: pozorujeme kvas a prohlubování úzkosti, nespokojenosti, hledání obětních beránků." Převládá všeobecný pocit, že naše kultura je vyčerpaná.

Počet sebevražd mladých, který byl od počátku století konstantní, se za posledních 20 let zdvojnásobil. Aby mladý člověk našel konečnou podobu sebe sama, musí se setkávat s určitou opozicí, ať už v rodině nebo v sociálních strukturách. Avšak již řadu let si mladí vzali do hlavy, "že je zakázáno zakazovat". Rodiče se snaží být svým dětem kamarády, aby se vyhnuli konfliktům s nimi. Nemístný strach z konfliktů je špatný rádce ve výchově. Mladý člověk potřebuje k dozrání své osobnosti prožívat určité napětí. Jinak mu to bude chybět a pokřiví ho to.

Mladí hledají náhradní "rodinu". Stává se jí parta, ale ovlivňuje je i celá společnost, např. pornografií i na zápalkách a modloslužebnou úctou k penězům, úspěchům apod. Každý mladý člověk si potřebuje vytvořit ideál, ale potřebuje i vzor, ať je to nějaký svatý, zpěvák nebo kulturista...

Jestliže vzory, které ideál ztělesňují, zklamou, zřítí se celá struktura idealizování a mládež propadá toxikománii, násilí nebo sebevraždě. Abychom si udělali obraz o cestě, která k tomu vede, stačí si vzpomenout na "hvězdy" a "hvězdičky", které mladým nabízejí sdělovací prostředky, anebo na skandály z politického, ekonomického a někdy i náboženského života. Dnešní společnost s sebou přináší mnoho protihodnot a jako hrdiny staví násilníky a zvrácené chování i v rodině. Podle čeho si má tedy mladý člověk vystavět ideál, když pod rouškou tolerance jsou představovány úchylinky jako normál? Stírá se tak poznání toho, co je opravdu normální.

Dnes se často hovoří o vládnoucím individualismu. Jedinci jsou i v davu osamoceni. Boj

proti sebevraždám v sobě tedy zahrnuje upevňování sociálních pout mezi námi a odložení hesla: “každý den sám pro sebe”. Je třeba je nahradit solidaritou.

Důvody proti sebevraždě? Může se to zdát divné, ale víra v jiný svět umožňuje život na tomto světě. Víra v život po smrti nám odkrývá rozměr věčnosti, který v sobě nese každý jednotlivý čin zde na zemi.

Někdy můžeme slyšet námitku: Když křesťané věří tomu, jak krásné je to “tam”, proč nespáchají sebevraždu co nejdříve? Co bychom řekli tomu, kdyby někdo otrhal z poupěte okvětní lístky, aby se plod objevil dříve? Věčnost je zralý plod naší každodenní práce. Není to štěstí, které vnucuje Bůh nebo které si člověk utrhe, nýbrž je to plod, který si člověk připraví a Bůh doplní a korunuje.

Nesmíme si představovat život na zemi jako čekárnu na nebe, kde my nečinně sedíme a čekáme, až Bůh otevře dveře. Sebevražda by to otevření dveří svévolně urychlila. Život na zemi není čekárna, nýbrž pole, které obděláváme a kde zaséváme.

(Ilustrace jako šitá k tomuto úmyslu se nachází ve Světle 04/95: “Sebevražda - výzva pro křesťany” - svědectví sestry Naomi.)

Úmysl misijní:

Aby rostla úcta k lidskému životu a jeho důstojnosti.

Před několika lety jeden pekař v Sao Paulo dos Campos se ženou a dvěma syny šli večer spát. Měli za sebou perný den a byli spokojeni s jeho výsledkem. Spali nad pekárnou. V noci vnikli dva zloději oknem do pokoje chlapců. Když se jeden z nich probudil, posadil se na lůžku a vykřikl: “Kdo je tu?” Jeden z banditů vystřelil a zabil ho.

Druhý den šla matka zastřeleného chlapce do vězení, kde byli lupiči drženi, a chtěla mluvit s vrahem. Když ho přivedli, řekla mladému zloději: “Minulou noc jsi usmrtil mého syna. Nyní musíš zaujmout jeho místo.”

V Brazílii neexistuje trest smrti. Vrah byl odsouzen k doživotnímu žaláři. Po celých jedenáct let vstávala manželka pekaře každou druhou sobotu časně ráno, aby jela tři hodiny autobusem do vězení, kde strávila většinu dne se “svým synem”. Poslechněte si svědectví tohoto mladého člověka: “Předtím, než tato žena vstoupila do mého života, byl jsem zvíře. Ona ze mne učinila lidskou bytost.” Příklad je z Brazílie a je třeba na něj brát brazilská měřítka.

Na druhém konci světa se konala konference OSN o právech člověka. Na její závěr 25. června 1993 podepsalo 171 států usnesení. Konference hodnotila pokrok v boji za život a důstojnost života za 25 let od prvního jednání podobného druhu v Teheránu 1968.

“S odvoláním na ducha naší doby a s ohledem na realitu našich dnů vidíme, že národy celého světa a všech států musí znovu věnovat zvýšenou pozornost šíření a ochraně všech základních práv člověka.” Konference doporučila členským státům, aby zvláště sledovaly následující oblasti, kde se tato práva nejvíce porušují.

18 - zneužívání žen a dívek, 19 - menšiny, 20 - domorodé obyvatelstvo, 21 - děti, 22 - postižení, 23 - osoby mající právo na azyl, 15 - rasismus ve všech formách a rasová diskriminace, 16 - terorismus, jeho praktiky a také vztah k obchodu s drogami, 17 - etnické čistky, 29 - ozbrojené konflikty, 30 - mučení, krvavé, nelidské a degradující tresty, 30 - svévolné a hromadné popravy, zadržování a mizení osob, 11 - nedovolené šíření toxických látek a drog, 11 - vývoj v odvětví biomedicíny a technologie informací, které mohou mít zhoubný vliv na jedince, 12 - tíže dluhu na vývojové země, 14 - chudoba, 30 - cizí okupace a ovládání, 30 - náboženská nesnášenlivost.

To vše nám připomíná listopadový misijní úmysl. Světové konference a vlády mají dát vše, co je v jejich silách, na ochranu lidského života a základních lidských práv. Dosáhnout však pokoje a úcty ke druhému je možno jenom uznáním osobní hodnoty v každém bližním.

Úmysl národní:

Aby se v naší zemi upevňovala kultura politického a hospodářského života a respekt k lidské osobnosti.

Jaké poměry vládou v politickém a hospodářském životě, poznáme velmi snadno z novin a ze zpráv masmédií. Ty se živí politickými i hospodářskými skandály a věru nemají o látku nouzi. Pár titulů: “Zpochybnění české republiky.” “Masa dostatek, ceny však stoupají.” “Nejsme jako oni, ale...” “O kompetencích rozhodne soud.” “Trnitá cesta k zániku.” “Hrozí značné propouštění.” “Pacient zaplatí sám.” “Dopadení pachatelé tvrdí, že k únosu břeclavského podnikatele byli najati.” Přidejme k tomu podivný únos prezidentova syna v sousední republice. A vzpomeňme si řečí a článků kolem navrácení katedrály sv. Víta a kauzy svatořečení blahoslaveného Jana Sarkandra atd. atd. Titulky velkých i malých novinových článků a zprávy z černé kroniky nám ukazují, jaká je společnost, v níž žijeme, a jaká je u nás kultura politického a hospodářského života a respekt k lidské osobnosti. Korupce je normálním jevem a zdá se, že se v tomto ohledu od minulých dob a režimu mnoho nezměnilo. Neochota na úředních místech se stává součástí našeho života. Obrovské skandály posledních dob ve světě, kdy byly donuceny k odstoupení i vlády, nám ukazují závažnost a velikost tohoto problému.

O stavu naší společnosti v těchto oblastech vydává svědectví i listopadový všeobecný úmysl, pojednávající o sebevraždách. Nárůst sebevražd, hlavně u mladých, svědčí o jejich dezorientaci a nejistotách, ztrátě chuti k životu, což řeší útekem k toxickým láskám, alkoholu, a nakonec i k dobrovolnému odchodu ze života.

Na Západě k tomu pomáhá sociální nerovnost mezi lidmi a konzumní způsob života, který ústí ve vyhladovění duší, na východě Evropy chaos z pozůstatků totalitního systému a nesvobody.

Toto všechno by snadno mohlo vést k znechucení a k odvrácení se ode všeho, ale to by nebylo žádné řešení. Čím je stav horší, tím víc vystupuje pro nás věřící nutnost hledat pomoc k řešení i jinde, u toho, kdo má moc i nad lidským srdcem. Aby se změnila kultura politického a hospodářského života, musí se nejdříve změnit člověk a jeho srdce. Na to se bohužel nemyslí, ale křesťan to ví. Minulá doba chtěla změnit člověka tím, že změní jeho materiální podmínky. Víme, jak to dopadlo. Ti, kteří nevěří, staví jen na člověku a jeho rozumu, Boha odmítají. Jak to dopadá, o tom píše tento komentář.

Ale závěr je jediný, jak stále zdůrazňuje papež Jan Pavel II.: Nejdříve musí člověk být dobrý, a potom bude dobře jednat.

K tomu je třeba velkého úsilí i mnoho modlitby.

Poslání apoštola

(28. října - svátek sv. Šimona a Judy)

Přišli k němu jako lovci ryb a stali se rybáři lidí, jak se praví: Hle, nyní posílám lovce lidí a budou lovit na všech horách a všech výšinách. Kdyby byl poslal mudrce, dalo by se říci, že lid přemluvili a tak jej získali, anebo že jej podvedli a tak spoutali. Kdyby byl poslal boháče, dalo by se říci, že lid obalamutili tím, že mu dali najíst, anebo že jej podplatili a tak ovládli. Kdyby byl poslal silné muže, dalo by se říci, že lidi svedli silou, anebo že je přinutili násilím.

Apoštolové však ničím takovým nebyli. Pán to všem ukázal na příkladu Šimona. Byl malodušný, neboť ho zachvátila panika, když uslyšel hlas služky; byl chudý, neboť ani nemohl zaplatit svůj podíl daně, jeden půlstátér: Zlata ani stříbra nemám, říká. A byl bez důvtipu, neboť když zapřel Pána, nedovedl se z toho vyvléknout pomocí lsti.

Tito rybáři se tedy rozešli a dosáhli vítězství nad silnými, bohatými i moudrými. Jaký zázrak! Jak byli slabí, nenásilně přitahovali silné ke své nauce; jak byli chudí, poučovali bohaté; jak byli nevzdělaní, z mudrců a prozíravých dělali své žáky. Moudrost světa ustoupila této moudrosti, která je sama moudrost moudrostí.

Svatý Efrém

Bože, působením svatých apoštolů jsme poznali tvé jméno. Na přímluvu svatého Šimona a Judy dej, ať stále roste počet těch, kdo v tebe věří.

Michal Magone (7)

Končíme vyprávění sv. Jana Boska o jeho žaku.

Ve středu večer (19. ledna 1859) tázal jsem se Michálka, co mu schází. Odvětil, že nic. Znepokojovaly ho trochu hlísty. Dostal na to něco pít a šel si lehnout. Noc byla klidná. Následujícího dne vstal pravidelně se svými druhy, vykonal ranní modlitby a přijal s několika jinými svatě přijímání za umírající, jak to bylo zvykem každý čtvrtek. Rekreace se však již nemohl zúčastnit, poněvadž se cítil velmi malátný. Též dýchání mu působilo bolesti. Dali mu lék obvyklý v takových případech a pak zavolali lékaře, který však nemohl zjistit žádné příznaky nemoci. Předepsal ještě jednou týž lék. Michálkova maminka, která ho právě tehdy přišla navštívit, potvrdila, že její syn již od dětství byl sužován hlístami a nepoužíval jiné léky než ty, které jsme mu dali.

V pátek se mu odpoledne přitížilo. Při návštěvě jsem zpozoroval, že se k obtížnému dýchání přidal ještě kašel a že je dokonce krvavý. Na otázku, jak je mu, odpověděl, že cítí pouze tlak v žaludku, což asi pochází od hlíst. Viděl jsem však, že nemoc nabývá nebezpečného rázu. Abych nabyl jistoty a nemýlil se při ošetřování, poslal jsem ihned pro lékaře.

“Michálku,” pravila mu jeho vpravdě křesťanská matka, “nechtěl by ses vyzpovídat, než přijde lékař?”

“Ano, drahá maminko, s radostí,” odpověděl nemocný. “Zpovídal jsem se sice především a byl jsem též u sv. přijímání, ale přesto bych se chtěl vyzpovídat, protože se můj stav zhoršil.”

Připravil se v několika minutách, vyzpovídal se a pak řekl přede mnou své matce: “Kdoví, není-li tato zpověď cvičením šťastné smrti nebo opravdu k smrti.”

“Co myslíš?” otázala se matka, “přál by sis být zdravý nebo jít do nebe?”

“Bůh ví, co je pro mne lepší; nepřejí si nic jiného, než co se jemu líbí.”

“Kdyby ti však Bůh dal vybranou mezi životem a nebem, co bys volil?”

“Kdo by byl tak pošetilý a nevolil si nebe?”

“Tedy bys chtěl do nebe?”

“Zda bych chtěl? Z celého srdce. To je jediné, oč jsem Boha již dlouho prosil.”

“A kdy bys tam chtěl jít?”

“Třeba hned, kdyby se to Pánu líbilo.”

“Nuže,” řekli jsme všichni, “ve všem, v životě i ve smrti staň se svatá a nevyzpytatelná vůle Boží!”

Vtom přišel lékař a hned mu padla do očí změna ve stavu nemocného. Po ukončení vyšetření pravil:

“Je to vážné: nebezpečný výron krve do krajiny žaludeční; nevím, podaří-li se nám ještě nějak pomoci.”

Bylo použito všech prostředků, jež nabízí lékařská věda. Všechno marné.

O 8. hodině večer (21. ledna 1859) Michálek sám požádal o svatě přijímání před smrtí, a to tím spíše, že toho dne nemohl přijímat. Nemohl se dočkat návštěvy Ježíše, kterého již dlouho velmi často navštěvoval.

Na začátku posvátných obřadů pravil mi před ostatními: “Odporoučím se do modliteb svých spolužáků. Nechť se modlí, aby svátostný Ježíš byl mně opravdu pokrmem a průvodcem na cestě do věčnosti.” Když požil svatou hostii, modlil se s jedním asistentem poděkování. Po čtvrt hodině přestal opakovat, co mu předříkávali. Když nepromluvil ani slovo, mysleli jsme, že jej schvátla vyčerpanost. Ale brzy se jeho čelo vyjasnilo a pak skoro žertovně dal znamení, že chce mluvit. Pravil: “Na tom lístku z neděle byla chyba. Bylo tam napsáno: Před soudem Božím budu sám. To není pravda. Nebudu tam sám, ale Panna Maria bude se mnou. Teď už se nemám čeho bát. Jsem připraven k odchodu. Matička Boží mě doprovodí k soudné stolici.”

Kolem 10. hodiny večer se jeho stav vůčihledně zhoršil. Obávali jsme se, že Michálek ještě

téže noci dokoná. Proto jsme určili, kdo bude u něho ponocovat: kněz Zattini s jedním klerikem a ošetřovatelem, od půlnoci pak s prefektem Donem Alassonattim jiný klerik a ošetřovatel. Myslel jsem, že nemocný není právě v nebezpečí, proto jsem mu řekl: “Magone, odpočiň si trochu, půjdu na chvíli do svého pokoje, ale brzy se vrátím.” - “Ne, ne,” odvětil nemocný. “Prosím vás, neodcházejte ode mne!” - “Odejdu se jen pomodlit část breviáře, pak se vrátím.” - “Přijďte co nejdříve!”

Poručil jsem, aby mne při nejmenším zhoršení zavolali, vždyť jsem toho milého hochu měl něžně rád a chtěl jsem být při něm v hodině smrti. Sotva jsem vkročil do světnice, již mne volali zpět, poněvadž se zdálo, že Michálek začíná smrtelný zápas.

Vskutku! Nemoc hrozivě pokročila. Kněz Augustin Zattini mu uděloval pomazání nemocných. Magone byl při plném vědomí. Odpovídal při udělování svátostí, dodávaje při jednotlivých pomazáních střelnou modlitbičku. Pamatuji se, že při pomazání rtů pravil: “Bože můj, jak bych byl šťasten, kdyby mně byl hned uschnul jazyk, když jsem poprvé urazil tebe. O kolik hříchů mohlo být méně! Ó, můj Bože, odpusť mi hříchy, kterých jsem se dopustil jazykem. Z hloubi srdce jich lituji. Pomáhej mým spolužákům, ať jsou lepší než já!”

Při mazání rukou: “Co ran jsem uštedřil. Bože, odpusť mi hříchy a pomáhej druhým, aby byli lepší než já!”

Po sv. pomazání jsem se ho tázal, mám-li zavolat jeho matku, která ulehla ve vedlejším pokoji. Nepomyslila, že jeho nemoc je tak vážná.

“Ne,” odpověděl, “lépe ji nevolat. Ubohá maminka! Má mne tak ráda, že by se hrozně trápila, kdyby mne viděla umírat. Má ubohá maminko! Bůh ti žehnej! Jakmile přijdu do nebe, hned budu za ni orodovat u Pána Boha.”

Připomenul jsem mu, aby si odpočinul a připravil se na přijetí papežského požehnání, s nímž jsou spojeny plnomocné odpustky. Magone si za života velmi vážil modliteb, s nimiž byly spojeny odpustky a smažil se jich dle možnosti využít.

Proto s potěšením přijal papežské požehnání, sledoval příslušné modlitby a chtěl odříkat též Confiteor. Učinil to tak procítěně, že jsme byli všichni pohnutí k pláči. Nato zavřel oči, aby si odpočinul. Zdálo se, že usne, ale hned zase procitl. Budilo to u všech úžas. Teď hlásil, že se blíží poslední chvíle. Tvář však byla jasná, veselá, usměvavá, jasné vědomí, to vše svědčilo o člověku docela zdravém. Ne snad, že by jeho tělo netrpělo, vždyť těžký dech - následek vnitřního zranění - je vždycky spojen s velkými bolestmi těla i ducha. Magone však často prosil Boha, aby si mohl vytrpět očistec už na zemi, aby mohl hned po smrti do nebe. Tato myšlenka mu v utrpení působila radost. Utrpení, které jinak působí úzkost, trápení, působilo mu radost a potěšení.

Z milosti Pána našeho Ježíše Krista zdál se vůči bolesti nejen necitelným, ale nacházel v nich dokonce velkou útěchu. Nebylo třeba těšit ho zbožnými povzdechy. Sám se občas modlil. O 9.45 mě zavolal a pravil: “Teď to začíná. Pomáhejte mi!”

“Buď klidný,” odvětil jsem, “neopustím tě, dokud nebudeš v nebi. Poněvadž, jak pravíš, loučíš se s tímto světem, nechtěl bys ještě dát své matce poslední sbohem?”

“Ne, nechci jí působit bolest.”

“Ani jí nic nevzkážeš?”

“To ano, řekněte mamince, aby mi odpustila všechno, čím jsem ji v životě zarmoutil. Je mi všeho srdečně líto. Řekněte jí, že ji miluji... Aby jen vytrvala v dobrém. Umírám rád a opouštím tento svět ve společnosti Pána Ježíše a Panny Marie. Budu ji v nebi očekávat.”

Tato slova vyvolala u všech přítomných pláč. Vzmužil jsem se, abych mu vnukl v posledním okamžiku dobré myšlenky. Tázal jsem se ho chvílemi:

“Co vzkážeš svým spolužákům?”

“Necht' dbají především, aby se vždy dobře zpovídali!”

“Z čehopak máš v tomto okamžiku největší radost?”

“Nejvíce mne těší to maličko, co jsem vykonal ke cti Panny Marie. To je má největší útěcha. Ó Maria, jak jsou šťastni tvoji ctitelé v hodině smrti!”

“Ale přece něco mi působí starost,” pravil po krátké přestávce. “Až se má duše odloučí od těla a já budu chtít do nebe - co mám říct? Na koho se obrátit?”

“Jestliže tě bude doprovázet sama Panna Maria před soudnou stolicí, pak ponech všechnu starost na ni. Dříve však, než odejdeš do nebe, prosil bych tě o jednu věc.”

“Povězte, vynasnažím se učinit, co budu moci.”

“Až přijdeš do nebe a spatříš tam nejblahoslavenější Pannu Marii, vyříd' jí ode mne, od nás všech, co nás bydlí v tomto domě, nejuctivější pozdrav. Pros ji, aby nám požehnala, aby nás vzala pod svou všemocnou ochranu, aby nám pomáhala, aby nikdo z těch, co bydlí nebo budou bydlet v tomto domě, nepřišel do věčné záhuby.”

“To jí rád vyřídím. Přejete si snad ještě něco?”

“Teď už nic. Hezky si nyní odpočiň!”

Zdálo se, jako by skutečně chtěl usnout. Ač byl stále stejně klidný a hovorný, přece tep oznamoval jeho brzký konec. Počali jsme se tedy modlit Proficiscere. Uprostřed modlitby prohlédl, jako by se probudil z hlubokého snu, a pravil mi s jasnou tváří a s úsměvem: “Za několik okamžiků vyřídím váš vzkaz. Pčiním se to učinit svědomitě. Mým druhům povězte, že je očekávám v nebi.”

Po těch slovech objal kříž oběma rukama, třikrát jej políbil a promluvil ještě následující slova: “Ježíši, Maria, Josefe, do vašich rukou poroučím svého ducha.”

Po těch slovech protáhl ústa k úsměvu a klidně vydechl svou duši.

Duše mladého Magona, sotva čtrnáctiletého, opustila tělo 21. ledna 1859 o 11. hodině večer a vešla, jak pevně doufáme, do lůna Božího. O smrtelném zápase nebylo ani řeči, ani stopy po neklidu a úzkostech, soužení a bolesti, jež pravidelně doprovázejí loučení duše s tělem. Nevím, jak bych měl správně nazvat smrt Magonovu. Byl to radostný sen, který přenáší duši z pozemského trápení do věčné blaženosti.

Okolostojící plakali spíše pohnutím než bolem. Ztráta drahého zesnulého jistě všechny bolela, ale každý mu též záviděl jeho věčné blaho. Don Zattini dal svému pohnutí průchod a pravil krásně: “Ó smrti, ty nejsi bičem pro nevinné duše! Jsi pro ně největší dobroditelkou. Otvíráš jim bránu k radostem, jichž nikdy nepozbudou. Drahý Michálku, proč nejsem na tvém místě? Tvá nevinná duše obstála již před soudem a teď ji Matička Boží uvádí do nebe, aby tam požívala nekonečné blaženosti. Milý Magone, žij blaze na věčnosti; oroduj za nás! My ti budeme splácet přátelství vroucími modlitbami, abychom ti tak zajistili co nejlepší pokoj duše.”

Když se rozednilo, chtěla matka Magonova do ošetřovny, aby se podívala, jak se daří jejímu synovi. Jaká byla ale její bolest, když jí sdělili, že zemřel. Zbožná žena zůstala chvíli bez hnutí, beze slova a bez dechu. Pak propukla: “Velký Bože, ty jsi pánem a dárce všeho... Ty, můj drahý Michálku, jsi mrtev... Budu tě vždy oplakávat, ale díky Bohu, že ti dal milost zemřít v tomto domě, v takovém prostředí, že ti dal zemřít bohumilou, blaženou smrtí! Odpočívej v pokoji a pros za svou matku, jež tě tak milovala. Ty jsi jistě již v nebi, tím více tě miluji. Dokud živa budu, nezapomenu se modlit za tebe. Doufám, že se s tebou jednou shledám v nebi.” - Potom se dala do usedavého pláče a odešla do kostela, aby v modlitbě hledala útěchu.

Michálkův odchod byl pro celý dům a pro všechny, kdož ho znali, bolestnou ztrátou. Jeho spolužáci se všichni během dne vystřídali na modlitbách za jeho duši. Jedině v modlitbě růžence, v hodinkách za zemřelé a ve sv. zpovědi a ve sv. přijímání nacházeli útěchu. Všichni oplakávali v zesnulém příteli a navzájem se utěšovali slovy: “Teď již je jistě s Dominikem Saviem v nebi!”

Pocity spolužáků líčí jako své jeho vzácný učitel Don Francesia: “Když jsem na druhý den přišel do školy - byla sobota a měl jsem dát úlohu - a když jsem spatřil jeho místo prázdné, jal mne takový stesk, a hoši byli tak zdrceni, že v nastalém tichu jsem nemohl říci než: Zemřel... Nato se všichni dali do pláče. - Kdopak by ho nemiloval! Všichni ho měli rádi.

Jaké pověsti ctnostného jinocha se těšil, vyšlo najevo až při jeho smrti. Každý se takřka bil o jeho listy a jeden můj kolega byl velmi šťasten, že dostal z pozůstalosti Magonovy jakýsi

sešitek. Z loňského úlohového sešitu vystříhl jeho podpis a nalepil jej na okraj sešitku. Já sám - svědek jeho ctnosti - nerozpakoval jsem se ho vzývat o pomoc. A všechna čest Magonovi: přiznávám, že jsem byl vždycky vyslyšen. Přijmi můj vřelý dík, můj andílku. Přimlouvej se u trůnu P. Ježíše za svého učitele! Dej, aby se v mém srdci probudila aspoň jiskérka tvé velké pokory. Drahý Michálku, pros za všechny své druhy, jichž je mnoho a dobrých: abychom se všichni shledali v nebi!" - Tolik jeho učitel.

Aby jeho spolužáci ukázali, jak jej milovali, vypravili tak slavný pohřeb, jak jen naše poměry dovolovaly. Se svíčkami, pěveckým sborem a kapelou doprovodili jej na poslední cestě na hřbitov, pomodlili se za jeho věčný pokoj a rozloučili se s ním v naději, že se s ním opět shledají na onom světě.

Za měsíc se konaly znovu slavné zádušní obřady. Don Zattini měl slavnostní kázání, které ukončil slovy:

"Takový příklad v životě a taková slova při smrti zanechal nám náš přítel Michal Magone z Cermagnoly. Již není mezi námi. Je prázdné jeho místo v kostele, kde jeho modlitba bývala tak sladká. jeho duševní klid tak hluboký. Již tu není. Svou náhlou smrtí nás učí, že na zemi každá hvězda uhasne, každé bohatství se rozplyne, každá duše se navrátí zpět k Bohu. Dnes je tomu třicet dní, co jsme jeho tělo uložili do země. Kdybych byl býval při tom, učinil bych, co činíval vyvolený národ. Utrhl bych na jeho hrobě hrst květin, přehodil bych je přes rameno a smutně řekl bych se synem Judovým: "Nechť kvetou jako polní kvítí! Z tvých kostí nechť povstanou jiní hoši, kteří budou věrni tvé památce mezi námi, kteří vzkřísí tvé dobré vlastnosti a budou následovat tvé ctnosti!"

Ještě poslední sbohem, ty milý, drahý, dobrý, věrný, zdatný příteli! Magone, odpočivej v pokoji! Byl jsi jedinou nadějí své matky, jež tě nyní hořce oplakává spíše slzami zbožnosti než slzami svazků krve a přirozenosti... Nebylo toho zapotřebí, abychom smrtí pochopili, co jsme ztratili? Ba bylo to nutné pro horlivé, vlažné, nedbalé, povrchní, ospalé, líné, slabé, chladné. Ukaž nám že dlíš již u pramene, ba v moři milosti, a že tvůj libý hlas v chóru blahoslavenců se líbí Hospodinu. Vypros nám od Stvořitele horlivost, lásku a dobročinnost k bližnímu! Přimlouvej se, abychom žili zbožně, čistě, pokorně a ctnostně a jednou zemřeli Bohu oddáni, vesele, s důvěrou v milosrdenství Boží! Svou modlitbu sdruž s modlitbami andělských jinochů, kteří tě předešli z tohoto domu: Kamila Gavia, Gabriela Fascio, Aloise Ruy, Dominika Savia a Jana Massaglie.

Veleben budiž Bůh, jenž tě stvořil, naživu zachovával a k sobě přijal.

Veleben budiž ten, jenž dává život, veleben budiž ten, který jej odnímá".

Sv. Jan Bosko

“Ve znaku mého Srdce”

Člověk není jen čistý duch, ale tělo i duše spojené v jedno. Náš rozum se noří do toho, co je smyslové, ale stejně se i zvedá nad smyslové. Skrze představy, skrze to, co se dá cítit a čeho se lze dotýkat, přicházíme k neviditelným skutečnostem, zvláště k tomu, co sv. Pavel nazývá "věcmi shora". Nebylo by rozumné zapomínat na tuto skutečnost.

Kristus ví, že bytosti z těla a krve, jako jsme my, mohou přijít k poznání toho, co je nadpřirozené, jen pomocí smyslových prostředků, které nám ulehčí poznat nadpřirozeno. Proto si při hlásání evangelia pomáhá podobenstvími. I svátosti nám takto ustanovuje, aby nám pomohl pochopit mnohotvárné působení milosti a aby nám dal samotnou milost. Svátosti jsou svědky skvělé Kristovy pedagogiky a dokonalého Božího přizpůsobení se naší lidské přirozenosti. Voda nás umývá, olej posiluje údy, chléb nasycuje tělo. Toto všechno jsou přirozené znaky, kterými nás Bůh poučuje, co chce uskutečnit v naší duši, která mu projevuje svou víru. Stačí jedno účinné slovo, které provází tyto symboly, a jeho prostřednictvím se stáváme účastníky Božího života.

Cožpak sám Ježíš ve svém svatém člověčenství není pro nás zjevením, a jako jsme již řekli, "svátostí" Otce? "Boha nikdo nikdy neviděl," říká nám sv. Jan. Proto přišel Kristus, aby nám o

něm “povyprávěl”, anebo ještě lépe, aby nám ho zjevil: “Kdo mne vidí, vidí Otce.”

A jelikož Kristus se podřídil našemu způsobu myšlení a cítění, naši symbolice, chtěl, aby se jeho Srdce stalo pro nás jeho symbolem. Boží Srdce znamená samotnou podstatu Toho, který je Láska.

A tak je srdce znakem, který nejlépe představuje člověka.

Rozjímáme o celé Kristově osobě. Celé Kristově osobě se klaníme. Nakolik symbol vyjadřuje to, co je na některé osobě nejpodstatnější, rádi označujeme Ježíše jeho Srdcem. Takto vyjadřujeme jeho psychologii, nejintimnější rozpoložení jeho duše, jeho nitro. Vždyť nám sám říká: “Já jsem tichý a pokorný srdcem.” Srdcem zvláště vyjadřujeme Ježíšovu láskyplnou poklonu Otcí. “Zákon Pánův je stále v jeho srdci!” Srdcem označujeme Spasitelovu lásku a dobrotu k lidem.

Jelikož nakonec fyzické Ježíšovo srdce bylo probodnuté na Kalvárii, označujeme jím také Spasitelovu bolestnou lásku vůči nám hříšníkům, jeho spasitelskou lásku, která šla až tak daleko, že přijala na sebe smrt, a to smrt na kříži.

Podle toho otevřené Ježíšovo srdce je symbolem ukřižovaného Ježíše. Svátý Pavel říká, že chce poznat jen ukřižovaného Ježíše: “Miloval mě a vydal se za mne,” říká apoštol. “Když vám ukazují svůj otevřený bok,” říká Pán jednoho dne sv. Kateřině Sienské, “chci, abyste poznali tajemství mého srdce, abyste viděli, že miluji mnohem víc, než jsem mohl projevit vyvrcholením svého utrpení.”

V Paray-le-Monial požádal Ježíš sv. Markétu-Marii, aby se mu prokazovala úcta “pod znakem jeho tělesného srdce”. Ježíš si přeje, aby se kontemplovala a uctívala celá jeho osoba. Srdce je jen symbol, který nám má názorným způsobem představit jeho celou osobu...

Tedy úcta Ježíšova Srdce není úctou tělesného srdce odděleného od jeho osoby, ale v tomto symbolu se uctívá Kristova láska, a to věčná a nesmírná láska, jakož i lidská láska vůle a stejně i citová láska. To je podle encykliky Haurietis aquas trojitá Spasitelova láska vůči nám.

K podstatnému znaku probodeného srdce přidávají se ještě tři symboly, které by nesneslo ani jedno lidské srdce ve své fyziologické realitě: trní, které ho věncí, kříž, který se zvedá nad ním, plameny, které z něho šlehají.

Sám Ježíš vysvětluje svojí důvěrnici význam těchto přidělených symbolů. Trní, které v průběhu jeho umučení korunovalo jeho hlavu potupnou korunou, představuje naše hříchy, a to nejvíc náš nevděk vůči jeho lásce k nám. Kříž, vsazený do srdce je znakem, že celý Ježíšův život už od vtělení byl “křížem a mučednictvím” (Následování Krista). Nakonec plameny, které planou ze Spasitelova srdce, nám chtějí ukázat, že Bůh je “zářivým ohněm, který všechno spaluje”, že vtělené Slovo je “horkým ohniskem lásky”, aby se celý svět zapálil ohněm jeho lásky, aby se adoptované děti Otce a bratři jeho Prvorozeného proměnili ke slávě Trojice v “živé plameny lásky, jako andělé, které Pán proměňuje v plameny”.

Ježíš ve svých velkých zjeveních sv. Markétě ukázal svoje srdce, ale jasně řekl, že jde o úctu celé jeho osoby “pod znakem” jeho tělesného srdce. Mimoto v 19. zjevení Ježíš ukázal světici své srdce jako slunce anebo jako výheň bez jakýchkoliv fyziologických znaků.

Mezi díly, která bezprostředně připravovala duše na pochopení znaků a poselství Kristovy nekonečné lásky, zabírá popřední místo Rozprava o Boží lásce sv. Františka Saleského. Sv. Jan Eudes potom káže o Ježíšově Srdci, k jeho cti sestavuje modlitby, mši, liturgické hodinky. Teologicky zdůvodňoval tento název a bránil ho před útoky.

Ale kázání a spisy tohoto normandského apoštola nerozšířily tak duše, jak to učinila zjevení v Paray, uveřejněná v Krátkém životopise sestry Markéty Marie, který sestavil jezuita O. Croiset jako dodatek k svému dílu o Ježíšově Srdci. Mimoto konec cholery v Marseille potom, kdy se toto město zasvětilo Ježíšovu Srdci a co vykonal biskup Belsunee, potvrdilo v jistém smyslu hodnotu této úcty. A opravdu musíme dodat, že ani teologické ani mystické důkazy, jakož ani ta nejhovněvší kázání nevzruší vzdělané křesťany, a ještě méně jednoduché lidi tak, jak to dokáže nějaká mimořádná událost. Zdá se, že se tato událost stává v jistém smyslu dostupná všem,

protože se děje v určitém prostoru, na určitém místě, prostřednictvím určité živé osoby. Zde už nejde o ideje a rozumování. A i když událost pochopí jen jeden jediný mystik, stejně se tato skutečnost velmi silně prožívá, protože je zároveň skutečná i zázračná a pro každého svědka Boží moci a blízkosti jeho lásky. Určitým způsobem nám zpřítomňuje evangelium a tímto se stává jeho mocnou ozvěnou. Tak stigmata sv. Františka Assiského viditelně připomínala chladnému světu Františkových dob Ježíšovo utrpení a lásku. Tak i zjevení Ježíšova Srdce v Paray probouzela v 18. století i pozdější ospalé duše a hřála ty, které uspávala víra strachu. Křesťanskou víru, dokud se nachází ve slabosti a váhání, nepřestávají udržovat charizmata zjevení a zázraků. A Bůh, velký pedagog, neodepírá lidem charizmata, aby jim tato pomohla věřit a co nejlépe prožívat svou víru.

*

V Novém zákonu srdce vtěleného Slova, podobně jako “Boží srdce” ve Starém zákoně, vyjadřuje především dispozici Kristovy duše, ukazuje jeho psychologii, zkrátka obsahuje a symbolizuje jeho osobu. Ale jelikož Kristus kromě lidské má i božskou přirozenost, kterou je vlastně Láska, výraz “Ježíšovo Srdce” označuje zvláště “dobrotu a laskavost Boha, našeho Spasitele” (Tit 3,4).

Hlavní text, který takto vyjadřuje Kristovu duši, se nachází u sv. Matouše (11,28-30) a zní: “Vezměte na sebe mé jařmo a učte se ode mne, protože jsem tichý a pokorný srdcem, a najdete odpočinek svým duším”.

Ještě jeden biblický text, důležitější než Matoušův, dává základ účtě Ježíšova Srdce. To je popis sv. Jana o probodění Kristova boku a srdce (Jn 19,33-37) a o jeho následcích: z otevřené rány v Spasitelově boku hned vytekla krev a voda.

A) Nejprve byl probodnut bok: “Jeden z vojáků probodl mu kopím bok” (Jn 19,34).

S tímto textem musíme sdružit jiná biblická místa. Nejprve text Zachariášova proroctví, který nám přináší evangelista: “Uvidí, koho probodli” (Zach 12,10). Také Izaiáš prorokuje: “Probodnut je pro naše hříchy” (Iz 53,5). Svědkem této události byl Jan a po vzkříšení i ostatní apoštolové: “Ukázal jim své ruce a bok” (Jn 20,20). “Vlož ruku do mého boku!” řekne Učitel Tomášovi (Jn 20,27). I v poslední den světa - “každý ho uvidí”, říká Zjevení, “i ti, co ho probodli” (Zj 1,7).

B) Ale po popisu probodnutí podávají se nám ještě významnější důsledky: výron vody, smíchané s krví, z otevřené rány.

“A hned vytekla krev a voda” (Jn 19,34).

Sv. Jan charakterizuje ve svém Prvním listu Ježíše těmito slovy: “On je ten, který přišel skrze vodu a krev” (1 Jn 5,6). A stejně ve svém Zjevení ukazuje nám v novém Jeruzalému “řeku vody života, čistou jako sklo, která vytékala pod trůnem Božím a Beránkovým” (22,1). Na konci proroctví posloucháme ozvěnu Spasitelova výkřiku: “Kdo žízní, ať přijde, a kdo chce, ať si nabere zdarma vody života!” (Zj 22,17)

Tajemství otevřeného boku a vody, která z něho vytekla, zjevuje už Starý zákon. Izaiáš prorokuje: “A s radostí budete čerpat vodu z pramene spásy” (12,3)... Zachariáš ohlašuje, že lidé uvidí probodeného, a dodává: “V ten den se otevře pramen domu Davidovu a Jeruzalémcům, aby se umyli z hříchů a nečistoty” (Zach 13,1). Důležité se zdá i proroctví Ezechielovo: “A hle, voda vyvěrala pod prahem chrámu... Voda proudila z pravé strany... Byla to řeka, kterou jsem nemohl překročit, protože voda vzrostla. Byla to řeka, která se nedá přejít. A kdykoliv voda začne téct, všechno živé, co se hýbá, ožije... Kamkoliv sahá tato voda, všechno se uzdraví a oživí” (Ez 47,1-2,5-9).

Probodnutí Ježíšova srdce vyjadřuje v krátkosti, ale velmi významně, celé velikonoční tajemství, tajemství Ježíšovy smrti a jeho vzkříšení, které nás vede z naší smrti k životu, ze smrti hříchu do života milosti. Probodnutí kopím je symbolem smrti, zatímco vytékající voda a krev ze Spasitelova probodnutého boku je symbolem života. Ježíšovo srdce je zraněné krátce po jeho smrti. Avšak již před vzkříšením jsou nám dány znaky života. Tentýž čin, který sám přináší smrt,

vytváří novou existenci: skrze vodu, která ohlašuje křest, přijmeme Ducha svatého, který nás přetvoří, pokud skrze krev, která označuje Eucharistii, přijmeme jako pokrm živé a oživující tělo Vzkříšeného.

A tak při pozorování otevřeného Ježíšova Srdce objevujeme tajemství své spásy skrze lásku: jsme si jisti, že naše spasení je uskutečněno. Proto nám zůstává úkol, abychom úctu tohoto Srdce prakticky zařadili do svého života.

“V domě mého Otce je mnoho příbytků,” řekl Ježíš. A stejně existuje i mnoho způsobů úcty a lásky vůči Lásce. Každý náboženský spolek může podle své zvláštní duchovnosti svým vlastním způsobem uctívat Kristovo Srdce. A tak tedy neexistuje jen jedna pobožnost k Ježíšovu Srdci, ale vícere pobožnosti.

*

Pobožnost k Ježíšovu Srdci nesmí však vypadat zjištěná, jako jistá forma bezpečného receptu na získávání milosti. Musíme říct, že by bylo ke škodě věřících, kdybychom jim neřekli o “přislíbeních” z Paray. (Uveřejníme je v příštím čísle. Pozn. red.) Ale bylo by zlé a málo spásné, kdybychom jim řekli jen o nich. Konečně, kdo by mohl prakticky takto činit? Pobožnost k Ježíšovu Srdci musí v každém případě nabádat duše, aby milovaly Ježíše pro něho samotného, a ne kvůli jeho božským darům, ačkoliv ani tyto není třeba odvrhnout. Kdo miluje, nejen všechno dává s radostí a vděčně, ale také přijímá všechno od milované bytosti.

*

Strom poznáme po ovoci. Podle toho, co pobožnost k Ježíšovu Srdci už vykonala a co ještě má vykonat, nazval ji Pius XII. “školou svatosti”.

Touto školou svatosti se stane pro duše, které odpovídají láskou svého srdce - láskou vůle, ne citu - Ježíšově ochotné lásce. Je pochopitelné, že se cvičení této pobožnosti nevyčerpají několika modlitbami nebo několika nepodstatnými úkony, které jsou sice potřebné, aby připravily psychologické ovzduší, aby podnítily duši k lásce, ale samy o sobě nestačí.

Musíme milovat skutečně celým životem. Všechny skutky lidské bytosti, dokonce i ty nejprofánnější, ale inspirované milostí, musí být “odpovědí lásky” Ježíšovu Srdci za jeho lásku. To předpokládá v první řadě spojení s Ježíšem tím, že vlastněme božský život, žárlivě si ho hlídáme, nebo hned ho opět získáme po těžkém hříchu; často se setkáváme s Ježíšem v modlitbě, jsme věrni Pánově vůli, vyjádřené jeho příkázáními, zvláště příkázáním bratrské lásky a událostmi, které řídí tok lidského života.

Dále taková pobožnost vyžaduje přetvořit se v Ježíše postupným osvojováním si citů, které naplňovaly jeho srdce. “Pavlovo srdce je Kristovo srdce” - bylo řečeno. A stejně je každý křesťan povinen snažit se o takovou metamorfózu, o takovou přeměnu srdce.

Dále pobožnost vyžaduje vyzařovat lásku, kterou dostáváme z Pánova Srdce, a to tím, že sloužíme bližnímu ve všech jeho potřebách a věnujeme se apoštolátu, jehož cílem je zjevit “délku, šířku, výšku a hloubku” lásky vtěleného Slova. Pobožnost k Ježíšovu Srdci bez stavu posvěcující milosti, bez modlitby, bez poslušnosti k Bohu a k Církvi, by byla lží. Rozhodně by byla neúplná a v jistém smyslu neúspěšná, kdyby skrze toho, který ji pěstuje, nemohlo Ježíšovo Srdce přijít všude, aby milovalo a zachraňovalo svět.

J. Ladame, přel. MB

(dřevoryt M. Florian)

Boj o kříže ve školách

Asi 30.000 lidí se začátkem října shromáždilo v Mnichově, aby protestovalo proti rozsudku ústavního soudu SRN o křížích, ve kterém byly kříže ve školách označeny za prostředky nátlaku a donucení k jistému světovému názoru. Jako první řečník promluvil zemský biskup evangelicko-luteránské církve Hermann von Loewenich: “Kříž spojuje křesťany celého Německa, katolíky, evangelíky, pravoslavné, a všichni si přejeme, aby kříže měly i nadále své místo ve školních třídách... Po bolestných zkušenostech z časů národního socialismu nařídil v r. 1946 tehdejší soc.-dem. ministr kultu dr. Franz Fendt, aby kříže byly opět umístěny ve školách, a

řekl k tomu: Já vidím v kříži pro křesťany i pro nekřesťany ve školách, a řekl k tomu: Já vidím v kříži pro křesťany i pro nekřesťany symbol toho, že mládež bude vychovávána k opravdovému lidství, k vzájemnému porozumění a snášenlivosti, k pravé demokracii a zajištění míru ve světě. Tyto výchovné cíle jsou dnes aktuálnější než kdykoliv dříve...”

Ministerský předseda Bavorska Dr. Edmund Stoiber prohlásil: “Lidé v Bavorsku jsou zajedno: cesta nastoupená tímto rozsudkem o křížích je bludná cesta... Křesťanská víra se týká především jednotlivců v jejich osobním životě. Týká se však také celé společnosti a státního společenství. Proto preambule základního zákona Spolkové republiky Německo uvádí v první větě “zodpovědnost před Bohem”. Bavorská ústava mluví na prvním místě mezi nejvyššími výchovnými cíli o “bázi Boží”, jakož i o “ohledu na náboženské přesvědčení a důstojnost člověka”. V čl. 135 stanoví, aby žáci na veřejných národních školách byli vyučováni a vychováni na základech křesťanských. Tyto úpravy jsou podle naší federální ústavy záležitostmi jednotlivých zemí. Proto dnes zde mluvím jako bavorský ministerský předseda a zastávám se kříže jako symbolu mravních základů našeho státu. Kříž je znamením naděje, tolerance, solidarity a bliženské lásky. Právě kříž není znamením donucování, nýbrž znamením smíření...”

Říkáme Ano k našemu svobodnému pluralistickému státnímu a společenskému pořádku. Právní řád musí hájit práva menšin. Nesmí však docházet k tomu, aby nějaká maličká menšina nebo dokonce jednatel stále a za všech okolností mohl předpisovat většině, co tato na veřejnosti má dělat nebo nedělat. Tolerance není jednosměrka. I menšina má být v určitých případech tolerantní vůči většině... Škola není místo pro kulturní boj...”

Jak uvádí “Die neue Bildpost” z 8.10., shromáždila jeho redakce 150.000 podpisů pro kříž. Předala je ministerskému předsedovi Stojberovi. V církevních organizacích bylo v téže době získáno pro kříž přes 450.000 podpisů.

To je dobré znamení pro sousední Církev. Odpůrce sáhl na citlivé místo. Používám slova “Odpůrce” odůvodněně: mezi onou většinou soudců ústavního soudu SRN, která tak rozbouřila veřejnost v NSR, byla i dáma, která je aktivní členkou “Klubu čarodějnic” (Hexenclub). Jak jsme slyšeli v referátu jednoho vídeňského univ. profesora na Letní teologické akademii v Aigenu, těchto klubů čarodějnic v Rakousku a Německu přibývá... A jak vidět, uplatňují se velmi razantně i na důležitých místech v politickém životě. Když pozoruji veřejný život u nás, ptám se někdy: není už také u nás nějaký “Hexenclub”?

JV

Bůh odešel?

V ranním zamyšlení na stanici Vltava meditoval 9.10. dvakrát po sobě Jan Tůma nad výrokem Eliase Canettiho, který v knize Tajné srdce hodin říká: “Bůh možná nespí, ale ze strachu se před námi schoval”. Jan Tůma se zamýšlí nad hrozbou zla, které se zabydluje v naší společnosti a ohrožuje zřetelně i ty instituce, které by ze své podstaty měly čelit zlu, jako je bezpečnost, soudnictví, armáda atd. Autor zamyšlení pak doporučil, abychom si znovu uvědomili přítomnost Boha mezi námi.

Přemýšlel jsem, zda jsem slovo Bůh měl napsat s velkým či malým “B”. Jan Tůma totiž vzápětí uvedl, že má na mysli “Boha”, kterého jsme si sami stvořili. Je nám to něco platné dovolávat se námi stvořeného “Boha”?

Kdo všechno se mohl na “tvorbě našeho Boha” podílet? Byli to všichni, nebo jenom někteří, byli to ti dobří, nebo i mafiáni, podvodníci a prostitutky, byli to myslitelé, umělci a duchovní, nebo pragmatici, podnikatelé a politici? Byl vytvořen včera nebo dnes? Nejpravděpodobnější bude, že si při této “tvorbě Boha” chtěl kdekdo přihrát svoji polívčičku, a tak není divu, když tento “Bůh” nám utíká. Neví totiž po pravdě, čím je a čím je. Buď jak buď, těžko nám takto stvořený “Bůh” v naší krizi pomůže. Ocitáme se tudíž v absurdní situaci: když selhávají námi vytvořené instituce, měli bychom podle Jana Tůmy hledat spásu u jiného našeho “výtvoru”, ale ten samozřejmě selhává také. Pokud nespí, ze strachu se schoval. Je to jeho jediná možnost, jak

nám pomoci: nechat nás v naší vlastní bryndě, dokud si neuvědomíme, jak tragický je to omyl, když si člověk myslí, že může stvořit dokonce něco více, než je sám.

Tůmovo tušení, že je třeba pomyslet na Boha, je ovšem správné. Bůh, v jehož kompetenci bude přemoci lidské zlo, nemůže však být závislý na člověku. Právě naopak. Bude to Bůh, který je Pánem všeho. Tento Bůh existuje. Nevytvořili jsme my jeho, ale on nás. Ani nespí, ani se ze strachu neskryvá. Jestliže dočasně mlčí, pak jen proto, že respektuje svobodu, kterou člověka obdařil. Má dostatek času. Jeho mlýny melou pomalu, ale jistě. Už dávno dal lidem zcela jasné směrnice, jak uspořádat život jednotlivce i společnosti. Vyzkoušel je na své vlastní kůži, a to do všech důsledků. Pokud je však lidé nechtějí přijmout, nechává je “v jejich zatvrzelosti, ať si žijí podle vlastních nápadů” (Ž 81), ovšem se všemi důsledky.

Přišel mezi nás a je stále s námi a nikdy od nás neodešel. Všichni, kteří si uvědomují a prožívají jeho přítomnost, by měli být jasným svědectvím jeho blízkosti.

Víme navíc o jeho pokorné, ale skutečně svátostné přítomnosti. To není náš výmysl nebo výtvar, je to skutečný dar jeho lásky. Bohužel, i mezi samými kněžími jsou dnes někteří, kteří smýšlejí spíše jako pan Tůma. Uznávat skutečnou Ježíšovu přítomnost v Eucharistii je podle nich věcí subjektivního názoru. Není prý daleko doba, kdy bude zrušeno ve mši sv. pozdvihování. Adorace jsou středověký přežitek...

Přijmeme-li názory a postoje těchto “najatých pastýřů”, nebudeme na tom právě tak, jako pan Tůma a jeho stvořený, vymyšlený “Bůh”? Budeme si Boží zjevení a víru přetvářet podle místního, osobního a dobového vkusu, až se nám podobně rozplyne.

Zalistoval jsem v Katechismu katolické církve. Články 1373-1381 o Eucharistii mluví jasnou a nekompromisní řečí. Pokud je ovšem nečtu očima konzervativního fundamentalisty, který zapomněl na “kritický přístup” a “nezbytný dialog”, případně na v rozhlase vyslovené doporučení jednoho také teologa, že je to kniha, která se dobře hodí do regálu v knihovně.

Lubomír Štula

Sestra Emanuela píše...

Medžugorje 15.10.1995

Pochválen buď Ježíš!

- Veliká novina měsíce je, že Sv. otec pozval na 17.10. všechny biskupy Bosny-Hercegoviny do Říma, aby s nimi našel prostředky míru pro tuto zemi. Ať toto setkání, které nebude snadné, slouží plánům Královny míru!

Moji římské přátelé, blízcí papeži, mi sdělili, že Sv. otec je velmi znepokojen touto válkou. V srpnu 94 se ptal jednoho z nich na názor, jaká je souvislost mezi válkou na Balkáně a Medžugorje. Pak, během modlitby růžence, si nahlas položil otázku, jak tuto válku zastavit - a nakonec zvolal: “Chci jít do Sarajeva a stavit se v Medžugorje!” 24 hodin nato byla anulována jeho cesta do Sarajeva, k jeho velkému zklamání.

Má papež v úmyslu připravit svůj příchod do Medžugorje během této schůzky 17.10.? To nám poví budoucnost. Jedno je jisté, že to bude “tváří v tvář” mezi mostarským biskupem, který v medžugorské zjevení nevěří, a Kristovým náměstkem, který vidí Medžugorje jako “pokračování Fatimy”, jako místo duchovní obnovy pro svět.

Víc než naše komentáře otevře dveře do Medžugorje Janu Pavlu II. naše horlivá modlitba.

- Mostarský biskup žádal americké biskupy, aby zakázali film “Gospa”, protože ukazuje Mons. Žaniče jako spolupracovníka komunistů a P. Joza Zovka jako hrdinu.

- Nemohu vám zatajit poselství, které dala Gospa na Křiževaci 6.10.1995 a které mě velmi oslovilo. Kolem kříže se tísnilo velké množství lidí, a po 16 minutách nám Vícka předala tato slova:

“Drahé děti, mám pro vás nová poselství. Ale nemohu vám je dát, vždyť nežijete ta, která jsem vám už dala. Drahé děti, podívejte se na ta předchozí poselství a uvádějte je v život. Pak vám budu moci dávat další poselství, abyste mohli postupovat.”

Anketa ukazuje, že je velmi málo poutníků, kteří mají doma knihu s poselstvími. Mnozí ani

nevědí, že existuje. Jak by tedy mohli ta poselství žít!

Po 14 letech každodenních návštěv naší nebeské Matky, nezanedbávejme už Její slova, která nás mohou zachránit, nás, kteří bychom neopomenuli podívat se na televizní programy!

Kde se tedy nachází zdroj našeho štěstí?

Drahá Gospo. Tvůj hlas - to je vylití Ducha!

Sr. Emanuela